

Průvodní dopis k pozvánce na přednášku Dr. Jaroslava Záhory

Předchozí přednáška z volného cyklu, která proběhla 22. 4. v Novosedlech a pojednávala o mokřadech v zemědělské krajině jižní Moravy, se na základě kvalitních dat kriticky postavila k široce aplikovanému přístupu budování tůň, v jehož rámci už došlo k velkým ztrátám v oblasti financí, skutečného zadržování vody v krajině, kvality biotopů i biodiverzity, a to za přímé podpory orgánů ochrany přírody a dalších státních institucí.

Nyní bychom se chtěli podívat na zoubek tématu a praktikám, které jsou teprve na vzestupu, ale bez kritického posuzování od samého začátku by jim mohly hrozit podobné problémy. Řeč je o tzv. **regenerativním zemědělství**.

O této cestě v zemědělství se stále více mluví jako o jedné z možností v souvislosti se ztrátami úrodnosti a dalších žádoucích vlastností půdy, stejně jako se ztrátami samotné hmoty půdy v důsledku dosavadní nevhodné péče. Jedná se o způsob hospodaření, který je svými představiteli charakterizován jako zaměřený na zdraví a oživení půdy. Živá půda je totiž základem pro stabilní výnosy s nižšími vstupy, ale také se efektivně podílí na zadržování vody, poutání uhlíku a podpoře biodiverzity. Regenerativní zemědělství vnímá pole celostně jako jeden metabolický systém tvořený rostlinami, půdou a všemi organismy v ní žijícími. Hlavními principy jsou proto minimální pohyb s půdou, její pokrytí vegetací ideálně po celý rok a maximální podpora mikrobiálního života v půdě. Využívá se široká paleta plodin, které se střídají, ale také mnoho meziplodin a doprovodných plodin. Běžným postupem je setí nikoli do holé zpracované půdy, ale do meziplodin ukončených vymrznutím přes zimu nebo mechanicky řezacími válci.

Ačkoli se zřejmě jedná o doposud nejlepší posun, který v konvenčním zemědělství nastal, není namístě se k němu stavět úplně nekriticky. Současná podoba regenerativního zemědělství se totiž ke škodě dobrého záměru nezříká použití syntetických pesticidů a minerálních hnojiv, což jde proti vizi, kterou bychom jako společnost měli stále mít na paměti a vědomě se neodchylovat od cesty k ní. Tou je úplné ustoupení od aplikace pesticidů. Zabezpečování potravin nesmí být založeno na používání látek toxických pro půdní mikroorganismy a živočichy! Diskutabilní jsou také platby regenerativním zemědělcům za ukládání CO₂ do půdy. Dosud totiž neumíme objektivně stanovit stabilitu uloženého uhlíku tak, aby se v konečném důsledku platilo pouze za jeho dlouhodobé uložení. Nezodpovězených (a často ani nevyřešených) otázek ohledně regenerativního zemědělství je však mnohem více.

Také v našem regionu už se najdou subjekty, které o zavedení tohoto systému hospodaření nebo některých jeho prvků uvažují. Současně máme pocit, že mnozí odborníci a praktici, kteří se k tématu ve veřejném prostoru vyjadřují, nejsou úplně nestranní, neboť se snaží prosadit něco nového v odvětví, v němž panuje velký konkurenční boj a lobbistické tlaky. Vnímáme proto jako nesmírně důležité zprostředkovat všem zájemcům o tuto problematiku kontakt s odborníkem, který se tématu věnuje z čirého zájmu o půdu a osud naší zemědělské krajiny a zemědělství vůbec. Za tímto účelem proběhne v **úterý 13. května od 19:00 v kulturním domě v Drnholci přednáška *O živé půdě* Dr. Jaroslava Záhory z Mendelovy univerzity**.

Jaroslav je odborníkem na půdu a interakce mezi rostlinami a půdními mikroorganismy. Zabývá se soužitím různých forem života pod povrchem půdy, na kterém je naše existence závislá. Tato oblast je ale málo probádána, hovoří se o jednotkách procent. To představuje velké pokušení pro tendenčně upravované interpretace různých mechanismů mikrobiálního zpřístupňování živin. Na místě je proto raději přiznat neúplné poznání určitého jevu než následné rozčarování ze stavu našich orných půd, a tím se Jaroslav řídí.

Srdečně zveme

Helena Chytrá, Kateřina Matoušková a Martina Brodská